

17.12.2021

VN/33073/2021

VN/33073/2021-STM-1

Kunnille, kuntayhtymille ja Ahvenanmaan maakunnalle

Työterveyshuolto tarvitaan vahvemmin mukaan covid-19-rokotuksiin

Valtioneuvosto on 16.12.2021 antanut asetuksen vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 § muuttamisesta¹. Muutoksella tarkennetaan kunnan velvollisuutta selvittää alueellaan toimivien työterveyshuollon palveluntuottajien mahdollisuus osallistua covid-19-rokotusten toimeenpanoon, jos se on tarpeen rokotusten viivytyksettömän tarjoamisen turvaamiseksi. Muutoksen tavoitteena on varmistaa covid-19-rokotusten mahdollisimman nopea toimeenpano ja terveydenhuollon resurssien tarkoituksenmukainen käyttö. Työterveyshuollon osallistumisella covid-19-rokotuksiin voidaan myös tavoittaa työntekijöitä, jotka eivät asioi kunnallisissa terveystalveissa ja siten edistää väestön rokotuskattavuutta.

Asetusmuutos

Tartuntatautilain (1227/2016) 45 §:n mukaan valtioneuvosto päättää yleisten vapaaehtoisten rokotusten toimeenpanemisesta. Kunnan on järjestettävä valtioneuvoston päättämät yleiset vapaaehtoiset rokotukset ja sellaiset lääkärin määräyksen perusteella tartuntatautiin ehkäisyyn käytettävät rokotukset, jotka eivät kuulu tartuntatautilain 44 §:ssä tarkoitettuun kansalliseen rokotusohjelmaan.

Vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1105/2020) 1 §:n 1 momentin mukaan kunnan on järjestettävä tartuntatautilain 45 §:n mukaisesti yleiset vapaaehtoiset rokotukset, joiden tarkoituksena on suojata covid-19-taudilta. Valtio huolehtii rokotuksista tartuntatautilain 10 §:ssä tarkoitetuissa valtion laitoksissa. Asetuksen aiemmin voimassa olleen 2 momentin mukaan työterveyshuoltolaissa (1383/2001) tarkoitettu työterveyshuollolla *on oikeus* osallistua covid-19-rokotusten toimeenpanoon tartuntatautilain 49 §:n mukaisesti. Julkisen terveydenhuollon toimintayksiköiden ja sosiaalihuollon toimintayksiköiden on järjestettävä covid-19-rokotus potilailleen ja asiakkailleen sekä näitä hoitavalle tai huoltavalle henkilökunnalle. Edellä tarkoitettujen rokotukset on sovitettava yhteen kunnan toteuttaman rokotustoiminnan kanssa.

Asetuksen 1 §:n 2 momentin muutoksen mukaisesti kunnan *on selvítettävä* alueellaan toimivien työterveyshuollon palveluntuottajien mahdollisuus osallistua covid-19-rokotusten toimeenpanoon, jos se on tarpeen rokotusten viivytyksettömän tarjoamisen varmistamiseksi.

Vastuu covid-19-rokotusten järjestämisestä säilyy kunnalla

Osana covid-19-rokotusten järjestämisvelvollisuuttaan kuntien tulee arvioida, onko rokotusten viivytyksettömän tarjoamisen turvaamiseksi tarpeen hyödyntää rokotustoiminnassa alueella toimivia

¹ Valtioneuvoston asetus STM/2021/268. Valtioneuvoston yleisistunto 16.12.2021. Saatavilla:

<https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f8077fe3a>.

työterveyshuollon palveluntuottajia. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) suosittelee, että kunnat huomioivat arvioinnissaan kunnallisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin pandemian aikana kertyneen palvelu- ja hoitovelan ja kuntien resurssien tarkoituksenmukaisen käytön. Tavoitteena on, että covid-19-rokotukset voitaisiin tarjota viivytyksettä, mutta samalla huolehtia muusta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuotannosta sekä hoito- ja palveluvelan purkamisesta.

THL suosittelee covid-19-rokotteen tehosteannoksia yli 18-vuotiaalle väestölle. Toistaiseksi kolmannen rokoteannoksen on saanut 12 % yli 12-vuotiaasta väestöstä. Väestön nopeaan rokotamiseen varautumisen vuoksi STM suosittelee, että kunnat selvittäisivät työterveyshuollon palveluntuottajien mahdollisuuden osallistua covid-19-rokotusten toimeenpanoon riippumatta siitä, edellyttävätkö rokotusten viivytyksetön toimeenpano juuri tällä hetkellä työterveyshuollon palveluntuottajien osallistumista.

Rokottamisen parhaat toimintamallit käyttöön

Suomessa väestön rokotuskattavuus on eurooppalaisessa vertailussa korkealla tasolla: ensimmäisen rokotusannoksen on väestöstä saanut 87 %. Suomessa on toistaiseksi annettu jo 9 miljoonaa covid-19-rokoteannosta, mikä on edellyttänyt kunnilta toiminnan suunnittelua ja merkittävää resursointia. Kunnat ovat myös monin eri keinoin pyrkineet helpottamaan rokotuksiin hakeutumista mahdollisimman korkean väestön rokotuskattavuuden saavuttamiseksi.

Kunnat ovat järjestäneet covid-19-rokotukset pandemian aikana sekä omana palveluntuotantonaan että yhteistyössä muiden kuntien tai yhteistyössä työterveyshuollon palveluntuottajien kanssa. Työterveyshuollolla on jo aiemmin ollut oikeus osallistua rokotusten toimeenpanoon, mutta sitä ei välttämättä ole kaikissa kunnissa ja kuntayhtymissä hyödynnetty.

Yhteistyön kuntien ja työterveyshuollon välillä tulee perustua vuoropuheluun ja yhteistyösopimuksiin. STM suosittelee, että kunnat arvioivat mahdollisuuksia järjestää covid-19-rokotuksia työterveyshuollon palveluntuottajien avulla kuntalaissa tarkoitettussa yhteistoiminnassa muiden kuntien tai kuntayhtymän kanssa. Kuntien alueellinen yhteistoiminta voi edesauttaa tehokasta rokotustoimintaa huomioiden muun muassa alueelliset resurssit sekä rokotteiden jakelun.

STM muistuttaa, että yhteistyösopimuksissa työterveyshuollon palveluntuottajien kanssa kuntien on varmistettava, että rokottaminen toteutuu vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisesti. Asetuksen 4 §:n mukaan tiedot annetuista covid-19-rokotuksista on kirjattava potilastietojärjestelmään ja välitettävä ajantasaisesti THL:n ylläpitämään valtakunnalliseen rokotusrekisteriin. Rokotusten järjestämisessä on kiinnitettävä huomiota rokotehävikin ehkäisemiseen.

Rokottamistoimeenpiteen kustannusten korvaaminen työnantajalle

Covid-19-taudilta suojaamiseksi annetun rokotteen rokottamistoimeenpiteen kustannuksia työnantajalle korvataan kahdella vaihtoehtoisella tavalla – joko sairausvakuutuslain (1224/2005) sairaanhoitokorvauksina taikka osana työterveyshuollon kustannusten korvauksia. Ensimmäisessä vaihtoehdossa Kela voi maksaa korvauksen rokottamistoimeenpiteestä suorakorvauksena työterveyshuollon palveluntuottajalle ja palveluntuottaja laskuttaa omavastuusuuden työnantajalta.

Osastopäällikön sijaisena, johtaja

Jari Keinänen

Ylilääkäri

Paula Tiittala

Liitteet

-

Jakelu

Kunnat
Kuntayhtymät
Ahvenanmaan maakunta

Tiedoksi THL
AVI
Valvira
Työ ja terveys ry
HALI ry